

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Terezy Matuškové, v právní věci

žalobců: a) O. S., státní příslušnost Ukrajina

b) S. S., státní příslušnost Ukrajina

c) A. S., státní příslušnost Ukrajina

všichni bytem X

všichni zastoupeni spolkem Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení o žádostech žalobců o dočasnou ochranu ze dne 9. 10. 2024, sp. zn. OAM-0403164/DO-2024, OAM-0403145/DO-2024 a OAM-0403178/DO-2024,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Soud se v této věci zabýval otázkou nečinnosti žalovaného v rámci řízení o žádostech žalobců o poskytnutí dočasné ochrany podaných dne 9. 10. 2024.
2. Žalobci podali dne 9. 10. 2024 žádosti o dočasnou ochranu, které žalovaný vyhodnotil jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), tedy že žalobci již požádali o dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně v Estonsku, kde jim později také byla udělena [důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina].
3. Žalobci se proti uvedenému postupu žalovaného bránili zásahovou žalobou, které zdejší soud rozsudkem ze dne 20. 11. 2024, č. j. 31 A 60/2024-26, vyhověl a přikázal žalovanému obnovit stav před vrácením žádostí žalobců o dočasnou ochranu. Žalovaný měl tedy povinnost o žádostech žalobců rozhodnout.
4. Žalovaný v návaznosti na tento rozsudek dne 26. 11. 2024 vydal usnesení, kterými zrušil sdělení o nepřijatelnosti žádostí žalobců. Zároveň však dne 26. 11. 2024 přerušil řízení do doby rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci vedené pod sp. zn. C-753/23. Jelikož Soudní dvůr Evropské unie vydal dne 27. 2. 2025 v této věci rozsudek, žalovaný přípisem ze dne 6. 3. 2025 vyrozuměl žalobce o pokračování v řízení.
5. Dne 24. 4. 2025 vydal Nejvyšší správní soud rozsudek č. j. 9 Azs 238/2024-27, kterým zamítl kasační stížnost žalovaného a potvrdil rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 11. 2024, č. j. 31 A 60/2024-26.
6. Jelikož žalovaný ve věci stále nerozhodl, podali žalobci dne 30. 4. 2025 návrh na opatření proti nečinnosti Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců jakožto nadřízenému orgánu žalovaného. Zároveň dne 5. 5. 2025 podali u Městského soudu v Praze nyní posuzovanou žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného správního orgánu, kterou spatřovali v tom, že žalovaný o jejich žádostech z 9. 10. 2024 doposud nerozhodl. Městský soud tuto žalobu dne 13. 5. 2025 z důvodu místní nepřislušnosti postoupil Krajskému soudu v Brně.
7. Jak vyplývá z předloženého správního spisu, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců vydala dne 30. 5. 2025 opatření proti nečinnosti, kterým přikázala žalovanému, aby do 60 dnů od doručení tohoto opatření vydal rozhodnutí ve věci. Žalovaný dne 30. 5. 2025 vyzval žalobce, aby ve lhůtě 10 dní odstranili vady žádosti, jelikož doklady o zajištění ubytování, které žalobci k žádostem přiložili, byly platné pouze do 31. 3. 2025. Poněvadž žalobci požadované podklady ve lhůtě nedoplňli, vydal žalovaný dne 13. 6. 2025 informace o důvodech neudělení dočasné ochrany na území, č. j. OAM-0403145-15/DO-2024, č. j. OAM-04031641-15/DO-2024 a č. j. OAM-0403178-15/DO-2024.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

8. Žalobci v žalobě namítali, že žalovaný nebyl oprávněn přerušit řízení. Žalovaný je povinen vydat rozhodnutí ve věci ve lhůtě 60 dní od podání žádosti, přičemž tuto lhůtu je třeba počítat jen a pouze ode dne 9. 10. 2024, kdy byly žádosti podány. Výsledek řízení o udělení dočasné ochrany má velmi významný vliv na jednotlivá práva a povinnosti žalobců, jelikož jako žadatelé o dočasnou ochranu nemají možnost legálně pracovat, získat dávky sociální podpory, nemají přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění či ubytování. Přerušování řízení

a „zamknutí“ žalobců v tomto postavení je proto naprosto absurdní. K přerušení řízení nebyl dán důvod. Řízení u Soudního dvora Evropské unie probíhalo již během soudního řízení u Krajského soudu v Brně, který byl schopen rozhodnout; řízení nepřerušil ani Nejvyšší správní soud. Jestliže krajský soud dospěl v souladu s ustálenou judikaturou k závěru, že nelze aplikovat § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, nemohl toto ustanovení hodnotit správní orgán. Žalovanému proto nic nebránilo posoudit naplnění podmínek pro udělení dočasné ochrany a dočasnou ochranu udělit. Žalovaný svým postupem obchází zcela jednoznačný rozsudek soudu, kterým je vázán. Žalobci proto navrhli, aby zdejší soud uložil žalovanému povinnost o žádostech žalobců o dočasnou ochranu rozhodnout do 10 dnů ode dne právní moci rozsudku.

III. Vyjádření žalovaného, replika žalobce

9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zopakoval průběh řízení. Žádosti žalobců ještě v den podání vyhodnotil jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina a skončil tak řízení. Na základě rozsudku krajského soudu žalovaný neprodleně vydal usnesení, kterým sdělení o nepřijatelnosti žádostí zrušil. Lhůta pro rozhodnutí o žádosti tak logicky musela začít běžet znovu od okamžiku zrušení sdělení, resp. od jeho doručení žalobcům. Žalovaný by se v nečinnosti jinak ocitl reálně vždy, když splní to, co mu uložil soud, a sdělení zruší. Řízení navíc bylo přerušeno. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců pak žalovanému teprve dne 30. 5. 2025 stanovila 60denní lhůtu pro vydání rozhodnutí ve věci. Žalovaný proto vyzval žalobce k odstranění vad žádosti, poučil je o následku jejich neodstranění, a jelikož nedostatky odstraněny nebyly, rozhodl o neudělení dočasné ochrany. Žalovaný tedy nečinný nebyl, a navrhl proto žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
10. Žalobci na vyjádření žalovaného reagovali replikou. V té uvedli, že požadované dokumenty žalovanému odeslali dne 11. 6. 2025, doloženy tak byly zřejmě po lhůtě. Dne 4. 7. 2025 proto podali novou, opakovanou žádost, na kterou jim žalovaný opět vyznačil nepřijatelnost, tentokrát protože údajně neprokázali, že jsou osobami vysídlenými. Fakticky tedy žalovaný nadále zůstává nečinný, jelikož žalobcům stále dočasnou ochranu neudělal a nerespektoval tak rozsudek krajského soudu. Žalobci namítají, že informace o neudělení dočasné ochrany nejsou naplněním podstaty nečinnostní žaloby, neboť nejsou správním rozhodnutím, které by jim osvědčovalo dočasnou ochranu. Považují postup žalovaného za protiprávní a namítají nepřiměřenou délku řízení.

IV. Posouzení věci

11. Žaloba není důvodná.
12. V řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu [§ 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“)] soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 81 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba na ochranu proti nečinnosti slouží k tomu, aby byla odstraněna nečinnost správního orgánu, který je povinen vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, avšak doposud tak neučinil. Pokud žalovaný správní orgán požadované rozhodnutí či osvědčení vydal (ať již před podáním žaloby nebo v průběhu soudního řízení), žaloba na ochranu proti nečinnosti není důvodná a je namístě ji zamítnout.
13. Na řízení o udělení dočasné ochrany se podle § 4 odst. 1 Lex Ukrajina obdobně použijí ustanovení zákona o pobytu cizinců o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpení pobytu na území.

14. V důsledku této úpravy se na postup správních orgánů při rozhodování přímo nepoužijí ustanovení části druhé a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Správní orgány postupují podle části čtvrté správního řádu. O žádosti se proto nevede standardní správní řízení a rozhodnutí se písemně nevyhotovuje. To však neznamená, že se rozhodnutí o žádosti o dočasnou ochranu nevydává. Vzhledem k tomu, že pro rozhodnutí o žádosti o dočasnou ochranu nejsou zákonem předepsány žádné formální ani obsahové náležitosti, rozhodnutí je vydáno tehdy, pokud z obsahu správního spisu vyplývá, jak správní orgán o žádosti rozhodl, a o které důvody své rozhodnutí opřel (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011-221, nebo ze dne 18. 8. 2023, č. j. 5 Azs 39/2023-24).
15. Z předloženého správního spisu vyplývá to, co tvrdí žalovaný. Dne 13. 6. 2025 byly do správního spisu žalobců založeny informace o důvodech neudělení dočasné ochrany. Z těchto informací plyne, že žalovaný žalobcům dočasnou ochranu neudělil dle § 4 odst. 1 Lex Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů („zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobci nepředložili ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádostech.
16. Jelikož tedy žalovaný o žádostech žalobců o dočasnou ochranu rozhodl (vydal informace o neudělení dočasné ochrany), pak nezbývá než konstatovat, že ke dni rozhodnutí soudu žalovaný není nečinný, a žaloba žalobců proto není důvodná. Pro tento závěr je nerozhodné, jak a proč žalovaný rozhodl. Námitky žalobců týkající se důvodů, které vedly žalovaného k neudělení dočasné ochrany, přiměřenosti délky řízení, či splnění povinnosti předložit potvrzení o ubytování, se mívají s předmětem tohoto soudního řízení. Pokud žalobci nesouhlasili se závěry žalovaného uvedenými v informacích o neudělení dočasné ochrany, mohli podle § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců požádat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení informací o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza (§ 180e téhož zákona). Tato žádost je řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany, proti kterému je ve správním soudnictví následně přípustná také žaloba proti rozhodnutí.
17. Konečně předmětem tohoto soudního řízení je výlučně nečinnost žalovaného v řízení o žádostech žalobců ze dne 9. 10. 2024. Pro posouzení této nečinnosti je proto nerozhodné, jakým způsobem žalovaný naložil s opakovanými žádostmi žalobců o dočasnou ochranu ze dne 4. 7. 2025. O těchto žádostech je vedeno samostatné řízení. Pokud žalobci s postupem žalovaného ve vztahu k těmto žádostem nesouhlasí, mohou se proti němu bránit žalobami na ochranu před nezákonnými zásahy žalovaného spočívajícími ve vrácení žádostí ze dne 4. 7. 2025 jako nepřijatelných. Tato obrana je žalobcům známa, neboť ji úspěšně využili v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 31 A 60/2024.

V. Závěr a náklady řízení

18. Na základě shora uvedeného soud žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 81 odst. 3 s. ř. s. Žalovaný není nečinný, neboť o žádostech žalobců rozhodl.
19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci ve věci úspěch neměli, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. července 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu